

3 ГАЗЕТ ТА ЖУРНАЛІВ.

З УСІХ БОКІВ.

З приводу повідомлень про те, що в оставлених російським військом Галичині й Буковині, Австрійці почали катувати українську інтелігенцію без суду і слідства, обвинувачуючи в зраді Австрії, "Н. Р." пише:

"Знов запрацювали донощики і знов до сих чорних круків прихляється ся вухо влади і знов нещасна земля катується її "визволенцями". Не встигли ще зайти люди про той жах, що виробили над ними "визволенці" з одного боку, як прийшли нові "визволенці", з того боку, і добувають недобитків мученого українства.

За віщо? І коли сьому край буде?

Три роки Галичина й Буковина покутують свою належність до українського народу, своє граничне становище між сходом і заходом. І не знати, хто гірший виходить у сій волюнтаристській справі, у сій своєрідній боротьбі лютістю, і кому скажеш, що на долю народу, що ги не однакою і від "своїх" і від "чужих", що не може врешті на віть розібрати, хто тут "свій", а хто "чужий"... Бо поводять ся во ни однакою — як кати і насильники..."

Катувала й мордувала український народ Галичини й Буковини російська влада, коли відвойовувала сі краї від Австрійців, а тепер, коли заняли їх Австрійці, мордують вони.

Далі газета пригадує, що раніш (до війни) благородні сини українського народу, коли Мадяри нівели українське населення, звертали ся з протестом до Європи, а тепер...

"Тепер навіть апелювати ні до кого, бо ми вже не в Європі, бо справжня Європа — Європа розуму й думки, Європа інтелігенції й освіти, Європа чести і совісті, — ся Європа не існує. Вона сама пропала, задушена під чоботиськом новітніх вандалів. І рухнуть ся все, чим жила людність, і саме насильство та гвалт панують по всіх просторах цивілізованого світа. Ось що маємо в результаті того розбещування, того здичавіння, що принесли з собою три роки люті боротьби між народами. Та на чолі сеї загально людської трагедії надто червоною плямою вирізняється ся частина України, зачеплена війною. Все у неї взято, зруйновано, згнєбовано — і навіть співчуття людського вона за се не здобула".

Бо ті, що страждають над долею і Сербії і Бельгії і Польщі — Галичину та Буковину тільки згадують, як "об'єкт визволення". З одного боку її визволяють Німці, а з другого Росіяни, а що то за "визволені", то не тільки Бог, а й люди бачуть. Однак не дивлячись на це все "Н. Р." надіється, що усього народу

"навіть теперішні вандалі до ноги не винищать. Він таки виживе. Виживе і поставити колись свій рахунок до оплати".

Вірно й ми, що виживе, але скільки ще мук, яку велетенську боротьбу ще має провадити він, коли згадаємо, що останні звістки вказують, що Галичину й Буковину хотять прилучити до Польщі, а як Галичанам жило ся з Поляками, то не варто й згадувати.

—ОІ(о—

КООПЕРАТИВНИЙ РУХ СЕРЕД РОБІТНИЦТВА.

Рух сей особливо помічається у Харкові, де є кілька десятків тисяч робітників. Робітники вносять постанови, щоб ціліми заводами вступати до харківської споживчої кооперативи "Об'єднання", яка нараховує зараз 13.000 членів. Робітники деяких заводів вносять до сеї кооперативи вступні й пайові (уділові) внески гуртом, ці-

лими заводами, через адміністрацію сих заводів.

СОЦІАЛІСТИЧНА КООПЕРАТИВА.

Така кооператива заснувала ся у Харкові. Заснована вона на амністованих (помилуваних) політичних. Кооператива відкрила слюсарсько-механічні майстерні, які містяться при каторжній тюрмі.

ПОСТАНОВИ ПЕРШОГО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО З'ЇЗДУ.

Перший Всеукраїнський Робітничий З'їзд, що відбув ся в Києві, 10 липня, постановив:

1) вся земля виключається з товарного обороту;
2) всі землі на Україні приватні власників, церковні, монастирські, княжеські, удільні і казюні переходять в Український Земельний фонд без всякого викупу; сим фондом порядкує Український Сойм, повітові та волостні земельні комітети, вибрані на основі загальної, рівної, безпосередньої і таємного виборчого права; ся постанова повинна бути затверджена Всеросійськими Установами Зборами;

3) користування землею з Українського Земельного фонду повинно бути улаштоване в інтересах працюючого люду;

4) користування землею з Українського фонду працюючим селянством повинно бути улаштоване на основі установлені норми, не менше споживчої і не більше трудової;

5) зважаючи на те, що велике сильне господарство економічно і технічно вигідніше від хазяйства дрібного, в інтересах розвитку продукційних сил, не обходячи великі зразкові хазяйства зберегти, з'організувавши їх ведене на дійсно демократичних, громадських основах;

6) як Український Сойм, так і органи місцевого самоуправління повинні розвивати широку допомогу сільсько-господарській кооперативі у всіх формах.

7) Війну треба скінчити як найскорше і для того Тимчасовий Уряд повинен в рішучій формі вимагати від Англії, Франції і інших союзників розпочати зараз же вкупі з Росією мирні переговори з центральними державами і при відмові союзників зробити дальші кроки, щоб спинити війну.

З'їзд постановляє скликати всю революційну демократію України і всієї Росії до активної енергійного відпору наступу на противників на фронті і всемірної підтримки армії в тилу.

Про автономію, федерацію і Установчі Збори.

Підносячи старе гасло українського пролетаріату — автономію України, яка остаточно має бути уложена на Українських Установчих Зборах, і визнаючи, що викликані війною зміни економічних і політичних взаємин України і Росії вимагають федеративності зв'язку суверенної автономії України з Росією, і-ший Всеукраїнський Робітничий З'їзд кличе пролетаріат України: 1) взяти найдальнішу участь в початі будованню автономії України, щоб забезпечити найповнішу демократичність сього устрою в інтересах пролетаріату і найширших мас люду; 2) З'їзд признає, що на основу автономного устрою треба покласти як найбільшу участь самого народу в справах управління, для чого всі органи влади повинні бути козмої виборні — не єдиноличні — і вести роботу управління в постійній порозумності, або безпосередньо з обраною їх людою, або з її представництвом.

Перший Всеукраїнський Ро-

бітничий З'їзд визнає потрібним:

1) Щоб все українське робітництво підтримувало з усією силою і енергією як Українську Центральну Раду, так і Генеральний Секретаріат.

2) Щоб представництво українського пролетаріату в Українській Центральній Раді, ставлячи своєю метою здійснене за вдані і цілий революції як в Росії, так і на Україні повинно, простуючи до сього в тісній єднанню з робітництвом інших націй і в згоді з всею революційною демократією, як українською, так і неукраїнською, займати самостійну класову позицію".

ПОБІДИ СОЦІАЛІСТІВ.

ВИБОРИ ДО МІСЬКИХ РАД.

Ялта, 23 серпня. — Відбули ся вибори до міської ради в Алушті. Вибрали: соціалістів-революціонерів — 11, Татар — 3, від союзу трудящих ся — 3 і Євреїв — 1.

Романово-Борисоглібськ, 22 серпня. — Відбули ся тут вибори гласних до міської ради. Вибрано: 17 соціалістів-революціонерів, 1 від партії народної свободи, 1 від духовенства, 2 від служачих, 5 від домовласників і торговпромишловців і 1 від трудової інтелігенції.

Ростов над Доном, 22 серпня. — В Ейську докінчили ся вибори гласних до міської ради. Вибрано: 33 соціалістів-революціонерів, 18 соціал-демократів, 4 кадетів, 3 трудовиків і 3 безпартійних. Мійським головою вибрали соціал-демократа Гагенка, а представителем думи соціаліста революціонера Лебедева.

Петроград, 23 серпня. — В мійську центральну думу вибрано: соціалістів-революціонерів — 75, большевиків — 67, кадетів — 42, меньшевиків і интернаціоналістів — 8, трудовиків — 2, група "єднання" — 2, радикально-демократична і республікансько-демократична партії, торговпромишловий союз і союз інженерів по 1. Всього подано 549.377 голосів, приблизно 35 процент всього числа виборців.

ДЛЯ НАС ПРИМІРІ

Центральна Робітничая кооператива в Москві.

З кінцем серпня відбули ся перші збори уповноважених споживчого товариства "Московська центральна робітничая кооператива".

Задачею сеї кооперативи є утворити організацію для задоволення харчових потреб робітників, на кошти самих робітників, щоб робітники виявляли самодіяльність, і запобігти тим випадкам, коли фабрики позбавляють робітників харчів підчас страйку.

Щоб зберегти однаковість, єдність класового складу кооператив, членами товариства можуть бути робітники, нижчі служачі всіх підприємств, та, як виняток з сього правила, члени соціалістичних партій, незалежно від їх громадського становища.

Метою утвореної кооперативи є підтримка через відлічування від прибутків робітничого професійного та страйкового руху, а також, соціалістичних партій.

Для членів товариства, що беруть участь в страйках, або втрачають роботу через домаг, дозволяється ся продавати товар в борг за згодою правління та зборів уповноважених.

Робітничая кооператива за короткий час придбала коло 75 тисяч членів, що вже внесли готівкою 250 тисяч карбованців. Пай — 10 карб. До кооперативи пристали вже 250 фабрик.

Що дня прибувають нові члени і є надія, що хутко всі московські робітники стануть будівничими своєї кооперативи.

ПОЛЬСЬКІ МАГНАТИ ГУРТУЮТЬ СЯ.

Дня 8-го вересня у Києві розпочала ся нарада польських панів поміщиків з України, Білорусії, Литви і в частині митавської і курляндської губ. Польські поміщики капіталісти мають на меті заснувати "Раду Окраїни" (Rada Kresowa), яка в основу своєї політики діяльності поставити програм буржуазної партії народових демократів. Щож торкається місце вого жити, то сі магнати бажать прихилити справу польського життя до своїх рук і заявляють, що вони будуть представниками усієї польської людності, як на Україні, так і по всіх інших місцевостях.

Певна річ, що польський працюючий наріжд, що живе на Україні, не підє за ними панями і їм своєчасно скаже "зась!" Але не треба заплітати очей і на те, що такий союз польських магнатів виник тільки через поворот політики на шлях реакції.

Отже сьогодні—завтра почуємо, які постанови сей союз ухвалить.

ДРУКАРСКА МАШИНА ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

Дневник "Народна Воля", орган Укр. Соц. Революціонерів в Києві пише таке:

"Сими днями для Центральної Ради у Києві була привезена друкарська машина, яку подарували Центральної Раді Бердичівські Земські Збори. Машина раніш належала до Почаївської Лаври, і була перевезена підчас евакуації з частної типографії до Андрієвського скита бердичівського пов., куди евакуировалась частина монахів з архимандритом Віталієм на чолі.

Але ще з початку революції повітова міліція запечатала друкарню за друкування контр-революційних брошур і передала машину у власність Бердичівському земству. Земство в свою чергу ухвалило подарувати машину Центральної Раді. Але коли прапорщик Краморенко, якому було доручено Центральною Радою перевезти машину до Києва, вкупі з представником від Бердичівського Земства П. Либанеюм і начальником волостної міліції приїхали в Андрієвський скит, то арх. Віталій, відомий чорносотенець, відмовив ся видати машину; і навіть тоді, коли йому було пред'явлено відповідне письмове розпорядження від начальника повітової міліції, Начальникови волостної міліції прийшлося кликати з волости кількох міліціонерів і понятих і майже силою приступити до запечатаного помешкання, де стояла машина. То ді монахи пішли на останнє средство — вони внесли ікони, хоругви, авалю і установивши їми двері запечатаного помешкання, почали правити перед двома службю, надіючись, що міліція не захоче ікон і служачих монахів.

Коли міліція влізла до помешкання через вікно, Віталій смирился і видав ключі від помешкання.

Машину перевезли в Київ на трох грузових автомобілях і помістили в друкарні Центральної Ради.

Через кілька днів архимандрит Віталій приїхав до Києва і подав до суду на прапорщика Краморенка, що той, ніби то перебував у нього машину.

Разом з його приїздом в га-

БОРЦЯМ ЗА ВОЛЮ.

Ви спіте спокійно в холодній могилі, На віки спочили славетні борці, Своєю ви кровю нам волю купили І прапор побідний несли у руці. Своєю ви кровю скрижаль написали, Котру вже не змиють дощі вікові, В історію нову ви слово поклали І пали ви жертвою у дні рокові. Про вас і згадають нові покоління І з сього світу од вілних полів Сльозами окроплять братерську могилу І вічну вам пам'ять залунає спів.

Селянин Корній Гуленько.

зетах "Кієвлянин" і "Кієвская Мисль" з'явилися кореспонденції про те, що "українські салдати увезли машину, яка належала до Почаївської Лаври".

Всім тим, що збирають революційний фонд і на прес-машину "Р. Н." бажасмо як найкращих успіхів і так їм як і жертводавцям складаємо щире подяку.

Всіх товаришів і прихильників робітничого соціал-демократичного руху просить ся, щобі помогли збогатити зміст

ПЕРШОГО КАЛЕНДАРЯ "РОБОЧОГО НАРОДА" НА РІК 1918.

Перше все просить ся відділи У.С.Д.П. в Канаді як також відділи Укр. Федерації Соц. Партії в Злучених Державах і робітничі організації симпатизуючі з соц. рухом, негайно прислати свої фотографії до поміщення в календарі. До кожної фотографії належить долучити найменше \$6.00 на оплату кішпа.

Відділи У.С.Д.П. в Канаді повинні обов'язково прислати свої фотографії і кожний відділ повинен прислати коротку історію свого розвою від часу його засновання.

За всіма науковими розвідками, оповідання, вірші і інші матеріали надаючи ся до нашого календаря, будемо дуже вдячні шановним авторам, що нам їх в час надішлють.

Фотографії і матеріали до друку просимо чим скорше посылати на адресу:

РОБОТСЬКИЙ НАРОД

Box 3658,

Winnipeg, Man.

НОВІСТІ!

Бібліотека "Новий Світ" випустила з друку нові книжки.

ЦАРСЬКА РОСІЯ І УКРАЇНСЬКА СПРАВА

написав В. Левинський.

В книжці сій є записана від найдавніших часів неволя українського народу в Росії і Австрії і російська революція та революції в інших краях від 1789 р. Книжка ся повинна бути перелічена кожним українцем.

ЦІНА 50ц.; 10 за \$4.25; 50 за \$17.50.

"ВІДОКРЕМЛЕНЕ ГАЛИЧИНІ"

написав В. Левинський.

В книжці сій довідаєте ся, як Австрія зрадила український народ в 1848 р. і в теперішній війні, і скільки то в теперішній війні галицьких Українців повисло на "австрійських" шибеницях а скільки томить ся в її тюрмах між якими є і сивонолісі старці і маленькі діти.

ЦІНА 12ц.; 10 за \$1.00; 25 за \$2.00; 100 за \$7.00.

"РОБІТНИЧА ЧИТАНКА" ЧАСТЬ II

Містить красні розвідки і є дуже наукова.

ЦІНА 10ц.; 25 за \$2.00; 100 за \$6.00.

За сими книжочками пишть до:

"NOWYJ SWIT"

BOX 1051

MONTREAL, QUE.

Замовлення без грошей не важні. Книгарням книгарський опуст.

ДО ДІЛА, ТОВАРИ

Венкувер,

"Свій коли не заплаче дай скривить ся" — го народна пословиця.

Мимо того, що у Венкувері було жалного руху від війни, то відозва в "Роб. Газеті" для наших братів країни, дала і Венкуверським країням дещо до думати.

Заходом т.т. Топяка і ка відбулись збори, д.с.м. в домі т. Олійника, зійшлося споре число р.ків.

Збори розпочав т.Топяка сідателем вибрано т.О.ка, а секретарем остався мак, котрий прочитав "Р.Н." з телеграмою в "Роб. Газеті" з Київасом т. Винниченко.

По сім уделено голобучуку, котрий в короткій промові представлює Україну перед і за го пановання знині, згакож про гнет і недолю рода, як в Росії, так і в та про великий брак пр.

Другий говорив т.Топяка представив як тяжко житиний клас без просьбабогато Українців в Злуч. Державах не знакоми такі чийх батьків при кінці заохочуванних, щобі негайно стауділіти поміч "Роб. Г.Київі".

Третій з ряду говоривротюк, котрий висказположене України і скаповинністю канад і амеінців булоб зробити укр. "Роб. Газеті", за щбі честь і славу.

Не бракло також прків, що противились з фондів, на що т.Павчпримувений дати пов.

Противники, будучи бту, не могли устояти і справу дуже легко в на гладку дорогу.

Відтак еще кількохних товаришів висказдумки в так важній діяцїв справі. По сім сформітет, в який увійшли і справу дуже легко в на гладку дорогу.

Нарешті відчинилисьувійшов о. Михайло, бувший батюшка бувшиславної церкви та давахарамана про закладгось бізнесу з кавою тцем. Секретар побачив ді екс-батюшка претьею бесідою, попросив і лишити балачу про бо справа задля якої вили ся не має нічого с з його кавою та студент.

Робітників! Вистервсюди подібних лиц, бтереси — се не ваші! Ми йдімо своєю вибарогою до краєвого життя раймо ся з усіх сил да нашим братам на Укра.

Прислу

—О—

ОРГАНІЗУЙТЕ КОМ

Ottawa

До редакції "Роб. Н.Отсим подаю до віднаш відділ У.С.Д.П. в Ове Житі" вибрав комрій має займатися революційного фонду, має вислати на руки Д.П. в Вінніпегу.

В склад комітету удуючі товариші: Андголова; т-ка Анна Чодієркер і Петро Гайдейтар.

Прошу оголосити мість в нашій часописий Народ".

За відділ У.С.Д.П. "Н

Петро Гайдейчу